

Complexnummer: 525062

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Lutherse Diaconiehuis

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

525060, 525061

Woonplaats

Amsterdam

Gemeente

Amsterdam

Provincie

Noord-Holland

Locatie van het hoofdobject

Nieuwe Keizersgracht 570, 1018 VG te Amsterdam

Complexomschrijving

Inleiding

Aan de Nieuwe Keizersgracht in 1769 - 1771 tot stand gekomen OUDE MANNEN- EN VROUWENHUIS, genaamd Lutherse Diaconiehuis, naar ontwerp in Classicistische stijl van C. Hoeneker. Het gebouw werd op 14 januari 1772 officieel geopend. Van 1811 tot 1884 was het gebouw ook in gebruik als weeshuis. In 1856 verscheen in de voormalige tuin op de hoek van Nieuwe Keizersgracht en Nieuwe Kerkstraat een ZIEKENHUIS dat in 1876 werd uitgebreid. Uitgevoerd in een neo-classicistische stijl. De architect hiervan is onbekend. Het gehele complex is thans in gebruik als verzorgingstehuis 'Wittenberg'. N.B. De gebouwen zijn met elkaar verbonden door een aan de Nieuwe Keizersgracht gelegen poort en een aan het binnenterrein gesitueerd, zeer recent (XXd) tot stand gekomen tussenlid.

Omschrijving

Op een driehoekig terrein tot stand gekomen complex van 2 gebouwen en een muur met poort. Op rechthoekige plattegrond, rondom twee binnenplaatsen, tot stand gekomen hoofdgebouw verbonden door middel van een aan de Nieuwe Keizersgracht gelegen poort met de op een onregelmatige plattegrond gerealiseerde 19de-eeuwse uitbreidingen. De perceelsafscheiding aan de Nieuwe Kerkstraat is deels gerealiseerd door middel van een muur. Het geheel is in baksteen opgetrokken.

Waardering

Complex van 18e eeuws Luthers Diaconiehuis met 19de-eeuwse uitbreidingen van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als representatief voorbeeld van een sociale instelling op Lutherse grondslag alsmede van architectuurhistorische waarde.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Eveneens van belang vanwege de situationele waarde op de hoek van Nieuwe Keizersgracht en Nieuwe Kerkstraat.

Monumentnummer*: 525060

Status rijksmonument
Inschrijving register* 15 april 2002
Kadaster deel/nr 82953/112

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Amsterdam Amsterdam Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Amsterdam

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Apartement aanduiding Grondperceel
Amsterdam O 3783

Omschrijving**

Omschrijving

Groot blokvormig, geheel in baksteen opgetrokken hoofdgebouw, gebouwd in 1769-1771, met twee binnenplaatsen onderdeel van het complex Luthers Diaconiehuis. Gevels met risalieten en hoeklisenen. Op de middenrisaliet een fronton waarin wijzerplaat. Aan beide uiteinden van de voorgevel een brede toegangsdeur met stoepen en zandstenen deuromlijstingen, elk met twee gevellantaarns. De linkerdeur was de toegang tot de bejaardenafdeling, de rechterdeur verleende toegang tot de afdeling van de weeskinderen. Wordt daarom soms ook nog wel 'Wezenpoort' genoemd. Goede roedenverdeling. Rechts naast de voorgevel een tuinmuur met deurpijlers en lantaarns. Links naast het gebouw en verbonden met de 19de eeuwse uitbreiding een gemetselde muur met poort tussen twee posten met natuurstenen dekplaten. Boven de poortingang een lantaarn. Tweemanuig orgel, gemaakt door P. Flaes in 1872. Het instrument heeft 13 registers en mechanische tractuur. Een laatste restauratie is uitgevoerd in 1974 door de fa. Flentrop te Zaandam.

Waardering

18e eeuws Luthers Diaconiehuis van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Cultuur, gezondheid en wetenschap Gezondheidszorg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 525061

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82953/115

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amsterdam	Amsterdam	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Amsterdam	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amsterdam	O			3783

*Omschrijving***

Omschrijving

Op een onregelmatige plattegrond en op een natuurstenen plint tot stand gekomen gebouw, onderdeel van het complex Luthers Diaconiehuis. Het gebouw bestaat uit drie bouwlagen, waarvan de derde lager is uitgevoerd, onder een schilddak met zwarte pannen. Gevel aan Nieuwe Keizersgracht bestaande uit een middenrisaliet van drie vensterassen met aan weerszijden een terugliggend bouwdeel van eveneens drie vensterassen. Geheel links een eveneens terugliggende raamtravee behorende tot de uitbreiding van 1876. Gekorniste, geprofileerde en overstekende kroonlijst. Regelmatig geplaatste venster (twaalfruits vensters op begane grond en eerste verdieping; negenruits op derde verdieping) met schuiframen. Vensters in middelste travee van middenrisaliet voorzien van natuurstenen omlijsting. Aan weerszijden van middenrisaliet op elke verdieping een oeil de boeuf. Deels inspringende rechter zijgevel met in de risaliet gekoppelde vensters. Gevel voorzien van rozetankers. Overgang naar Nieuwe Kerkstraat door middel van afgeronde hoektravee met blinde vensters onder een gekorniste kroonlijst en een lantaarn achter een iets naar achter geplaatste borstwering. Lantaarn voorzien van zes rondboogvormige vensters met roedenverdeling en een windhaan. Naast deze hoektravee een omlopend gevelvlak van drie vensterassen aan de Nieuwe Kerkstraat. Middelste travee met diepliggende ingang. Ingang voorzien van een sieromlijsting. De twee daarboven gelegen vensters voorzien van een natuurstenen omlijsting. Tussen deze twee vensters een jaartalsteen (1876). Gevelvlakken aan Nieuwe kerkstraat van drie vensterassen breed op elkaar geplaatst achter gemetselde muur voorzien van spaarvelden. In de muur een brede en smalle poort. Vensters als hierboven vermeld. In een van de hoeken een hoog opgemetselde en deels ingesnoerde schoorsteen. Middelste travee van het gevel vlak links naast de schoorsteen voorzien van rondboogvormige vensteropening met glas in lood raam. Daarboven een jaartalsteen (1856). Rechtertravee van meest links gelegen gevelvlak voorzien van twee blinde vensters, ieder met een klein venster in het spaarveld. Alle gevelvlakken aan de Nieuwe Kerkstraat voorzien van rozetankers.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Negentiende eeuwse uitbreiding van 18de eeuws Lutherse Diaconie van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde alsmede van belang vanwege de architectuurhistorische waarde. Bovendien van belang vanwege de situationele waarde op de hoek van Nieuwe Keizersgracht en Nieuwe Kerkstraat.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Gezondheidszorg

Functie